

Kadın, iktidarı yatakta mı arar

“Ben bir bonoboyum” dediğim zaman, ciddiye almadınız, bunu bir fantezi zannettiniz değil mi? Size kötü bir haberim var. ‘Bonobo ideolojisi’ hızla yayılıyor. Önümde bir kitap duruyor. Adı ‘Sex, Money, Happiness and Death’

Yani ‘Seks, Para, Mutluluk ve Ölüm’ Yazarı Manfred Kets de Vries... Öyle sıradan biri değil. Liderlik ve yönetim bilimi konularında çok tanınmış bir profesör.

Financial Times, Economist ve New York Times gibi gazete ve dergiler, onu çağımızın liderlik alanındaki en büyük düşünürlerinden biri kabul ediyor.

İşte onun yazdığı kitabın 63’üncü sayfasında hangi başlığı görüyorum: ‘Bonobo dersleri...’

Yanlış okumadınız, Bonobo maymunlarından alınacak dersler inceleniyor.

Şimdi size bu yararlı kitabın harika bölümünü özetleyeceğim.

Önce Bonobo maymunlarını tanıyalım.

BİR BONOBONUN MANTRASI SAVAŞMA SEVİŞ ANLAYIŞIDIR

■ Boşanan insan sayısı giderek artıyor. Sürekli monogaminin yerini seri monogami alıyor.

■ Sanayi ötesi toplumda kadın giderek erkekle daha eşit mevkiler talep ediyor.

Peki bütün bunlar, kadın ve erkek arasındaki arzu ve cazibeyi nasıl etkileyecek? Gelecekte kadın-erkek ilişkileri nasıl bir görünüme alacak?

Yazar, Orta Afrika’da bulunan bonobo şempanzelerini incelemenin bu soruların cevaplarını bulmamıza yardım edebileceğini söylüyor.

■ Eskiden pigme şempanze denilen bonoboların DNA’larının yüzde 98’i insanla aynı.

■ İnsanların aksine bonobo toplumu kadın merkezli ve eşitlikçi. Bu toplumda cinsel ilişki, saldırganlıktan çok, düzenleyici bir enstrüman olarak kullanılır.

■ Bonobo, dünyanın en barışçı primatı. Mantrası ‘savaşma seviş’

Jacqueline Kennedy bir zamanlar şunu söylemişti: “İki tür kadın vardır. Biri iktidarı dünyada arayanlar, ötekiyse yatakta arayanlar...” Çağdaş dünya artık kadını bu tercihten kurtarmalı. Bu yolda bonobolardan öğreneceğimiz çok şey var

anlayışı üzerine kuruludur.

BİR BONOBO İÇİN HOMOSEKSÜEL İLİŞKİ HETERO KADAR NORMAL

■ Bonobolar medeni bir toplumdur. Heteroseksüel ilişkiler kadar homoseksüel ilişkiler de normal kabul edilir.

■ Bonobo için sevişmek el sıkışmak kadar normal bir şeydir. Bonoboların sevişmelerinin yüzde 75’i üreme amaçlı

değildir. Yani sırf zevk almak için sevişir.

■ Bir dişi Bonobo, istediği yiyeceği alabilmek, karşısındaki saygı göstermek, ona boyun eğmek için sevişebilir.

Yazar, bonoboların bu özelliklerinden hareketle şu soruyu soruyor:

“Acaba seks, seksist olmayan, yani cinsel ayrımcılık yapmayan bir toplum yaratılmasını sağlayabilir mi?”

Kadınların kendi bedenleri üzerindeki haklarına kavuştuğu günlerde, bu

sorunun cevabı önem kazanıyor.

Bunu anlamak için kadınların günümüzdeki yerine bakmamız gerekecek.

İŞYERİ KADINI KADIN DA İŞYERİNİ DEĞİŞTİRİYOR

■ Doğum kontrol bilincinin ve imkanlarının gelişmesi kadını cinsel açıdan daha bağımsız hale getirdi.

■ Kadının bağımsızlığını kazanması,

evliliğin toplum içindeki yerini de etkilemeye başladı. Evlilik hâlâ çok önemli olmaya devam etmekle birlikte, insanlar mutsuz ilişkileri sürdürmeme konusunda daha rahat hale geldi.

Hayat boyu sürecek evlilik fikri geriledi.

■ İş, bir kadın için sadece ekonomik özgürlük getirmedir. İşyeri, ilişkilerin başladığı ortam haline dönüştü.

■ Ancak kadın ve erkek arasında birçok farklılık devam ediyor. Yazara göre bugüne kadar ortaya çıkan farklılıklar şunlar:

KADIN DAHA AZ NARSİST VE SEKSE DAHA AZ DÜŞKÜN

■ Kadınlar erkeklere göre seksle daha az meşgul ve seksi bir ödül olarak görmüyorlar.

■ Kadınlar daha az iktidar yönlendirmeli, daha az narsist; iş ve iş dışındaki hayat konusunda daha dengeli bir zihin yapısına sahipler.

■ Bu da önümüzdeki dönemde daha insani ve daha iyi organize olmuş işyerleri ortaya çıkaracak.

■ İşte bu noktada kadın-erkek ilişkilerinin yeni bir şekil alması gerekiyor.

■ Gireceğimiz bu yeni Bonobo toplumunda, ilişkilerin sürmesi için partnerlerin daha bağımsız kimliklere sahip olması gerekiyor. Her biri ‘ötekini’ özgür ve özerk bir birey olarak kabul etmeli.

■ Bireyler kendilerine güven duymaz, kedilerini ötekilerden ayırt edebilme kabiliyetine sahip olmazsa, romantik aşk pembe bir rüyadan ibaret kalacak. Öyle bir aşkın etkisi,

uyuşturucuların geçici etkisinden farklı olmayacak.

YATAKTAKİ İMPARATORİÇE TACINI KAYBEDECEK Mİ

■ Romantik aşk, kişiliğimizin ortadan kalkması anlamına gelmemeli. Bir arada olmanın mutluluğunu aramalıyız ama aynı zamanda birbirimizin bireyselliğine ve özerkliğine saygı göstermeliyiz.

Bu çağın en büyük ama en gerekli paradoksu şudur: “Belli bir mesafede durup, çok yakın kalabilmek.”

Jacqueline Kennedy bir zamanlar şunu söylemişti:

“İki tür kadın vardır. Biri iktidarı dünyada arayanlar, ötekiyse yatakta arayanlar.”

Çağdaş dünya artık kadını bu tercihten kurtarmalıdır. Bu da ancak eşitlikçi bir dünyada mümkün olabilir.

SONUÇ: MAYMUNDAN GELİP BONOBOYA MI GİDİYORUZ

Netice... İnsanlar elbette bonobo maymunu değil.

Ama daha iyi bir dünya için bonobolardan öğreneceğimiz çok şey var.

İnsanın maymundan geldiği, herkes tarafından kabul edilen bir tez değil.

Ama görünen o ki, bir gün bulduğumuz yerden bonobolara doğru gideceğimiz tezi ortaya atılırsa, ona daha fazla inananan çıkabilir.

Bana gelince; ben çağdaş bir erkeğim ve ‘Erken bir bonobo’ olmakla iftihar ediyorum.

■ Manfred Kets de Vries: ‘Sex, Money, Happiness and Death’, Palgrave, Macmillan, 2009

